

פרק הכל ממירין

ב. וסופג האדם הממיר את הארבעים מלקות, על עבירת הלאו של "לא ימיר".

גמרא:

דנה הגמרא בלשון המשנה, שלכאורה יש בה סתירה.

הא גופא קשיא: אמרת תחילה "הכל ממירין", שיש במשמעות לשון זו שמותר להמיר בהמת קדשים בבהמת חולין לכתחילה. וחדר תני, ושוב שנה התנא במשנה, "לא שאדם רשאי להמיר", (1) שמשמעותו היא כי התמורה חלה רק בדיעבד, ואולם לכתחילה אסור להמיר?

ודוחה הגמרא את דברי המקשן: ותיסברא, וכי סבור אתה לפרש את תחילת דברי המשנה "הכל ממירין", שהוא לשון לכתחילה?!

והרי אם תפרש כן, אדקשיא לך ממתניתין, עד שאתה מקשה מהסיפא של המשנה, תיקשי לך מקרא, (2) ממה שאסרה התורה במפורש, דכתיב [שם] "לא יחליפנו ולא ימיר אותנו", ואיך אפשר להעלות על הדעת לפרש את לשון המשנה "הכל ממירין" שהוא היתר להמיר אפילו לכתחילה?

אלא, אמר רב יהודה: אין המשנה אומרת שמותר להמיר לכתחילה, אלא הכי קתני, כך שנה התנא במשנה:

א. "תמורה" משמעותה היא, המרת [החלפת] בהמת חולין בבהמת קרבן.

ב. ה"המרה" או ההחלפה של בהמת חולין בבהמת קרבן מתפיסה "קדושת קרבן" בבהמת החולין, והיא נקראת "קרבן תמורה". אך אין ההמרה או ההחלפה מורידים את הקדושה מבהמת הקרבן הראשונה, אלא היא נשארת בקדושתה, כמות שהיתה לפני ההמרה.

ג. אופן ההמרה הוא, כאשר עומדות לפני הממיר שתי בהמות, אחת של חולין ואחת של קרבן, ואומר ה"ממיר": בהמת חולין זו, תהא תחת בהמת קרבן זו!

מתניתין:

א. הכל ממירין, אחד אנשים ואחד נשים. ובגמרא יבואר מהו החידוש שנשים ממירות, וכן יתבאר מה בא לרבות המילה "הכל".

ומבאר המשנה, שלשון "הכל ממירין", לא אומר שאדם רשאי להמיר, שהרי אסרה התורה להמיר, כמו שנאמר [ויקרא כז] "לא ימיר". אלא, שבדיעבד, אם המיר, מומר. נתפסת הקדושה על בהמת החולין, והיא נקראת "קרבן תמורה", ושתי הבהמות קדושות.

2. גירסת השיטה מקובצת.

1. גירסת השיטה מקובצת והגר"א.